

Dotazy k novele z chatu – semináře pro pověřené osoby v oblasti NRP

1. Zaopatřovací příspěvek

- Bude mít na zaopatřovací příspěvek nárok i mladý dospělý, který byl svěřen do péče třetí osoby, když není výslovně svěřen do PP?

Nikoli, zaopatřovací příspěvek se vztahuje pouze na děti v pěstounské péči (dle § 47a odst. 1 ZSPOD) nebo ústavní výchově. Toto je potřebné řešit v budoucnu i v souvislosti se sjednocením náhradní rodinné péče vykonávané osobami příbuznými a blízkými (nezprostředkovaná PP a svěřenectví).

- Chápeme správně, že dítě se může v 18 letech rozhodnout pobírat dále příspěvek na úhradu potřeb a pěstoun odměnu pěstouna a pak např. ve 22 letech, když se odstěhuje od pěstouna, ale nadále studuje, přejít na opakující se zaopatřovací příspěvek? **Ano**

- Chlapec 19 let (2002), stále studuje SŠ, po tragickém úmrtí matky rozhodnutí o PP matčiného druha - březen 2019, PP nefungovala, září 2019 PP prarodiče. Babička náhle zemřela říjen 2021. Nezprostředkovaná PP trvala tedy jen 2 roky a 7 měsíců. Chlapec bez jakékoli další podpůrné osoby. Má možnost žádat v lednu 2022 na Generálním ředitelství odstranění tvrdosti zákona - nesplnění doby PP a následně o zaopatřovací příspěvek pro mladé dospělé? Jak tedy konkrétně postupovat? OSPOD dítěte již s mladým dospělým nespolečně, Dohoda o výkonu PP byla smrtí prarodiče ukončena (byl zde mladší sourozenec, dohoda byla na něj).

V uvedeném případě není hovořeno o otci chlapce. Pokud by otec rovněž zemřel nebo nebyl vůbec v rodném listě uveden, nemusí být podmínka trvání náhradní péče pro nárok na zaopatřovací příspěvek splněna – viz § 50b odst. 2. ZSPOD. Pokud by nešlo o oboustranné osiření, je zajisté v uvedeném případě možné požádat GRÚP o odstranění tvrdosti zákona postupem podle § 50b odst. 7, tedy o prominutí podmínky splnění doby trvání náhradní péče podle § 50b odst. 1 ZSPOD (žádost musí být písemná a odůvodněná).

- Po roce 2027 v 18 letech dítěte má mladý dospělý nárok na zaopatřovací příspěvek a bývalý pěstoun přijde o všechny dávky i když s ním bude dítě dále žít ve společné domácnosti?

Ano. Pokud mladý dospělý žije nadále v domácnosti bývalého pěstouna a bude pobírat zaopatřovací příspěvek, je samozřejmě namístě se domluvit, že bude přispívat na nájem, vedení domácnosti atd. Přechodné období, kdy do r. 2027 budou vedle sebe existovat dva dávkové způsoby veřejného zaopatření mladých dospělých, je zakotven z důvodu právní jistoty těch dotčených osob, které dávky PP po dosažení zletilosti býv. schovance již čerpají nebo s nimi do nejbližší

budoucnosti počítaly a počítají, aby nedošlo ke změně již od ledna 2022. Toto přechodné období je stanoveno poměrně velkoryse na dobu 5 let.

2. Dohoda o výkonu PP

- Je nutné ukončit dohodu při umístění do diagnostického ústavu?
- Prosím o vydefinování vzhledem ke krátkodobým pobytům dětí mimo rodinu (řešení náročné situace - dítě je na 3 měsíce v SVP) - tedy je potřeba s rodinou pracovat, dle novely bychom však na tuto dobu měli dohodu vypovědět a po třech měsících ji zase sepsat?

Bude-li dítě umístěno do ústavní péče, kde je mu poskytováno plné přímé zaopatření (ošacení, strava, ubytování), dohoda o výkonu pěstounské péče automaticky zaniká, jelikož zaniká osobní péče o dítě a pěstoun již není osobou pečující. Je-li však dítě v zařízení, které neposkytuje plné přímé zaopatření (typicky SVP, kde se rovněž s osobami odpovědnými za výchovu pracuje v rámci terapií apod. a dítě chodí např. na víkendy domů), tedy trvá v omezené míře osobní péče osoby pečující nebo osoby v evidenci, dohoda o výkonu pěstounské péče i nadále trvá, pěstoun je stále osobou pečující. Ovšem do diagnostického ústavu je možné umístění pouze soudním rozhodnutím, které ruší osobní péči pěstouna, tedy vykonatelností předběžného opatření nebo rozsudku zaniká postavení pěstouna jakožto osoby odpovědné za výchovu a právo a povinnost osobní péče o dítě (toto přechází na ústav).

- Co se týče ukončení Dohody s rodinou při pobytu v SVP - v té novele bylo, že se může ukončit k pololetí. Jak to tedy je?

Odpověď viz výše. Nejde-li o soudní rozhodnutí, pobytem v SVP (dobrovolným - smluvním) nezaniká postavení osoby pečující a tím pádem ani dohoda o výkonu PP. Ovšem pokud by šlo o soudní rozhodnutí, typicky předběžné opatření o svěřeni dítěte např. do ZDVOP nebo diagnostického ústavu, pak vykonatelností tohoto rozhodnutí je ukončeno právo a povinnost osobní péče o svěřené dítě, zaniká pěstounská péče dle ZSPOD a tím pádem i dohoda o výkonu PP. může se tak stát kdykoli v průběhu roku.

- Budeme ukončovat dohodu o výkonu PP i když bude dítě hospitalizováno v ozdravně - léčebně na léčebném pobytu?

Zdravotnické zařízení (kromě DD3) neposkytuje plné přímé zaopatření dítěti – jedná se o krátkodobý účelový pobyt dítěte, kdy je to osoba pečující nebo osoba v evidenci, která zajišťuje např. ošacení dítěte, navíc většinou pobývá se svěřeným dítětem v nemocnici či léčebně (alespoň částečně), tedy se nebude jednat o důvod k ukončení/zániku dohody o výkonu PP.

- Bude nutné upravovat stávající Dohody o výkonu PP s pěstouny kvůli změnám ve výpovědních lhůtách?

Jsou-li ve stávajících dohodách o výkonu PP upraveny podmínky, kterých se týká novelizace zákona o SPOD, je třeba upravit též znění dohody o výkonu PP, a to uzavřením dodatku k dohodě o výkonu PP. Vychází-li tento dodatek z nové právní úpravy, resp. nepřekračuje-li rámec novelizované právní úpravy, nepodléhá schválení místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

- Pokud uzavřeme dohodu v době, kdy si osoba pečující podala návrh, co bude následovat, když soud návrh zamítne? Budeme vracet celý státní příspěvek?

V případě, že se jedná o osobu pečující, kdy probíhá řízení o svěřením dítěte do její pěstounské péče (jmenování poručníkem s osobní péčí poručníka), musí být zároveň splněna podmínka faktické osobní péče o dítě, která není zjevně bezdůvodná (dokládá se vyjádřením OSPOD) a tato osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, je čerpání státního příspěvku za dobu, po kterou je tato osoba osobou pečující, oprávněné. V případě, že by následně soud podaný návrh zamítl, přestane být tato osoba dnem právní moci soudního rozhodnutí osobou pečující a dohoda o výkonu pěstounské péče zanikne. K otázce vrácení státního příspěvku na výkon pěstounské péče lze odkázat na § 47d odst. 6 zákona o SPOD. Nebude vrácena poměrná část státního příspěvku za dobu trvání dohody o výkonu pěstounské péče (dohoda je uzavřena řádně za splnění uvedených podmínek, i kdyby došlo ze strany soudu k zamítnutí návrhu na svěřením dítěte do PP). Přesáhne-li trvání dohody o výkonu pěstounské péče v kalendářním roce dobu 6 kalendářních měsíců, nebude vrácena ani celá částka vyplaceného státního příspěvku na daný kalendářní rok.

- Dle úpravy vypovězení dohody - pokud pěstoun závažně porušuje dohodu např. od 20.12. - a přestože se jedná o závažné porušení a pěstoun vůbec nespolupracuje, doprovázející organizace může ukončit dohodu až v pololetí následujícího roku?

Ano, i v případě výpovědi dohody o výkonu PP ze strany doprovázejícího subjektu z důvodů uvedených v § 47c odst. 2 ZSPOD zaniká dohoda až k 30.6. nebo 31.12. Nicméně výpovědní důvod podle § 47c odst. 2 písm. a) ZSPOD hovoří o závažném a opakovaném porušování povinností. Nestačí tedy jednorázový exces, který se odehraje např. 20.12. Rovněž je vhodné, aby byl pěstoun upozorněn, že porušuje povinnosti dané § 47a odst. 2 nebo dohodou o výkonu PP (které konkrétní povinnosti a v jakém směru) a že je možné při závažném a opakovaném jednání dohodu vypovědět.

- Je možné, že se nám budou kumulovat dohody uzavřené k 1.1. a k 1.7. abychom nebyli zahlceni množstvím půlročních zpráv, je možno si půlroční lhůtu pro odesílání zpráv zkrátit a tím upravit datum odesílání zpráv?

Ano, zprávu o průběhu výkonu pěstounské péče a naplňování dohody o výkonu pěstounské péče lze v souladu s § 47b odst. 6 zákona o SPOD zpracovat i dříve, než

uplyne lhůta 6 měsíců. Od data předání této zprávy místně příslušným obecním úřadům obcí s rozšířenou působností pak počíná běžet nová (max.) 6 měsíční lhůta k podání další zprávy.

- Potvrzení OSPOD o osobní péči a "zjevné bezdůvodnosti" - má OSPOD nějakou lhůtu pro vydání? Je možné odvolání proti zamítavému rozhodnutí OSPOD? Musí být rozhodnutí OSPOD součástí Dohody o výkonu PP jako příloha?

Vyjádření o fakticitě péče a o tom, že péče není zjevně bezdůvodná podle § 16a odst. 3 a 4 ZSPDO je vyjádřením ve smyslu Části čtvrté správního řádu. Podle § 154 spr. řádu se ustanovení o lhůtách pro vydání rozhodnutí (§ 71 spr. řádu) použijí přiměřeně, je-li to potřeba. Vydat vyjádření je tedy potřeba bez zbytečného odkladu, není-li to možné, pak zásadně do 30 dnů. Vzhledem k tomu, že bude v řadě případů nezbytné provést ústní jednání i místní šetření, pak až do 60 dnů, to samé platí jde-li o zvláště složitý případ (srov. § 71 odst. 3 spr. řádu). *Nedodržení lhůt se nemůže dovolávat ten účastník, který je způsobil* (odst. 4 cit. ust.).

Proti vyjádření se nelze odvolat ani podat stížnost. Podle § 156 spr. ř. totiž platí, že *Vyjádření, ... správního orgánu, které je v rozporu s právními předpisy..., zruší usnesením správní orgán, který je vydal..., a to s účinky ode dne, kdy bylo zrušované vyjádření ... vydáno ...; takové usnesení lze vydat po dobu, po kterou trvají účinky vyjádření, osvědčení nebo sdělení. Na tento postup se přiměřeně použijí ustanovení hlavy IX části druhé o přezkumném řízení. To znamená, že dotčený účastník může dát podnět k provedení přezkumného řízení; tento podnět není návrhem na zahájení řízení; jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podateli* (§ 94 odst. 1 věta třetí spr. řádu).

Toto vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností je součástí spisové dokumentace osoby pečující – bez tohoto vyjádření není možno uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče, pokud jde o osobu pečující podle § 2a písm. c bod 1. a 2. ZSPOD. Zároveň je toto vyjádření součástí spisové dokumentace doprovázení (ať již vedené místně příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, tak jiným doprovázejícím subjektem). Vyjádření vydává místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností osoby pečující, který též vydává souhlas s uzavřením dohody o výkonu pěstounské péče (případně který sám tuto dohodu s osobou pečující uzavírá).

3. Dávky PP (mimo dělení PP na zprostředkovanou a nezprostředkovanou)

- Při svěřenectví, když rodiče nehradí stanovené výživné, jaká bude výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte? Mohou osoby pečující žádat o náhradní výživné?

Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte bude představovat rozdíl mezi zákonem stanovenou výší příspěvku na úhradu potřeb dítěte a výší soudně stanoveného výživného. Pečující osoby nemohou žádat o náhradní výživné. Nehrazení výživného ze strany rodičů je však legitimní změnou rozhodných skutečností opravňující náhradního pečovatele k podání návrhu na svěření dítěte či dětí do pěstounské péče (není plněna podmínka k využití institutu svěřenectví daná v § 957 OZ). Samozřejmě lze ale neuhrazené výživné buď vymáhat exekučně nebo navrhnout soudu, aby stanovené výživné snížil (což by bylo důvodem pro přiznání nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte ve vyšší výměře).

- Pokud pěstouni pečují o děti svěřené do pěstounské péče snižuje se jim věková hranice pro odchod do starobního důchodu? Tedy u ženy, která ještě navíc měla své vlastní biologické děti, a u muže, který má v pěstounské péči sám např. 3 děti.

U mužů se věková hranice pro odchod do starobního důchodu dle počtu vychovaných dětí nesnižuje. U žen, které jsou osobami pečujícími, a jsou narozeny v letech 1936 až 1971, se tato věková hranice snižuje, a to v závislosti na počtu vychovaných dětí, jakož i na délce trvání této péče, v souladu s § 32 odst. 4, zákona č. 155/1995 Sb.,

o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů: *„Podmínka výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod je splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti let. Pokud se však žena ujala výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti aspoň po dobu pěti let; to však neplatí, pokud žena před dosažením zletilosti dítěte přestala o dítě pečovat.“* Péče o děti vlastní a přijaté se pro tento účel nerozlišuje.

- Děvče v PP zletilo v srpnu, od 1. 7. nastoupila na DPP do zaměstnání na doporučení ÚP, u nějž byla v evidenci jako uchazeč o zaměstnání. Příspěvek při ukončení PP jí byl ÚP zamítnut. Má smysl se odvolat a požadovat změkčení zákona?

Bylo-li dítě do dosažení zletilosti v pěstounské péči, není zde důvod, aby mu nebyl ke dni dosažení zletilosti vyplacen příspěvek při ukončení pěstounské péče, leda že by nadále trvala nezaopatřenost. Nejsou uvedeny důvody, proč byla tato žádost zamítnuta. Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti bylo možné podat odvolání v zákonné lhůtě. Je možné, že žádost byla zamítnuta, jak bylo uvedeno, protože ještě dívka byla zaopatřeným dítětem dle zákona o SSP. Pokud ale již není, je samozřejmě možné o dávku znovu požádat (max. 1 rok zpětně). Ve věci dávek pěstounské péče není v současné době možné navrhnout odstranění tvrdosti zákona.

- V případě čerpání příspěvku při převzetí PPPD, bude mít nárok při převzetí dítěte do dlouhodobé PP i dlouhodobý pěstoun? Bude tato dávka vázána na dítě nebo osobu pečující?

Dávka příspěvek při převzetí dítěte bude vázána na osobu pečující a dítě. To znamená, že bude-li dávka vyplacena při převzetí dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu osobě, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, bude následně vyplacena též osobě pečující, odlišné od osoby uvedeného pěstouna na přechodnou dobu, které bude toto dítě svěřeno do dlouhodobé pěstounské péče. V případě, že by toto dítě svěřené do PPPD bylo svěřeno do dlouhodobé pěstounské péče témuž pěstounovi na přechodnou dobu, nebude již příspěvek při převzetí dítěte podruhé vyplacen.

4. Zprostředkovaná a nezprostředkovaná pěstounská péče

- Manžel pěstounky prošel přípravou i posouzením, avšak nebyl zařazen jako osoba v evidenci. Manželka (pěstounka) zemřela a on převzal péči o svěřené zprostředkované dítě, bude brán jako zprostředkovaný či osoba blízká?

Nebyl-li manžel pěstounky sám zařazen do evidence žadatelů vhodných stát se pěstouny (byl tedy jen osobou společně posuzovanou), a nebylo-li vydáno písemné oznámení o vhodnosti též vůči jeho osobě, nemůže být považován za osobu, která poskytuje dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči. Péče o dítě se ujal jakožto osoba blízká.

- Má nárok na odměnu pěstouna pěstoun, který absolvoval přípravy, měl svěřené do péče dítě zprostředkované KÚ (již zletilo) a následně podal přímý návrh a má svěřené další dítě (ne sourozence zprostředkovaného dítěte), k němuž nemá příbuzenský vztah?

Ohledně již zletilého dítěte, které bylo pěstounovi zprostředkováno krajským úřadem, je třeba pro splnění podmínky nároku na odměnu pěstouna zkoumat jako nyní i trvání nezaopatřenosti a vedení společné domácnosti. Pokud jsou tyto podmínky splněny

a bylo vydáno oznámení o vhodnosti ze strany KÚ, jde o zprostředkovanou PP. Pokud dotaz směřuje ale ke druhému dítě, pak si pěstoun podával přímý návrh na soud bez zprostředkování a vydání oznámení o vhodnosti osobě dítěti nebo jeho rodině blízkélegislativa neumožňuje, srov. § 20 odst. 3 písm. b). Péče vůči tomuto dítěti, nejde-li o sourozence zprostředkovaného dítěte, je považována za nezprostředkovanou.

- Pokud by si pěstounka, která prošla přípravou, posouzením krajem a je oficiálně schválena jako pěstounka vybrala dítě třeba od sousedů, kde rodiče zemřeli a je

potřeba děti zajistit péči, ale děti nejsou v evidenci krajského úřadu, zde by se nejednalo o zprostředkovanou PP?

V případě, že by tato pěstounka byla stále vedena v evidenci žadatelů vhodných stát se pěstouny a zároveň by krajský úřad vytipoval tuto pěstounku k uvedeným dětem (případně by souhlasil s tím, že tato pěstounka je vhodnou osobou pečující pro uvedené děti), jednalo by se o zprostředkovanou pěstounskou péči. Samotná příprava a posouzení nemá vliv na posouzení zprostředkovanosti či nezprostředkovanosti péče – podstatným znakem zprostředkování je vydání písemného oznámení o vhodnosti dané osoby stát se pěstounem ke konkrétnímu dítěti. Provedení posouzení žadatele a jeho zařazení do evidence zájemců je pouze podmínkou pro zprostředkování NRP ve smyslu § 19a odst. 1 písm. d) ve spojení s § 24 (srov. i nadpisy ustanovení § 21 je procesním ustanovením pro postup OÚ ORP, § 22 je procesním ustanovením o vedení evidence, teprve § 24 je nadepsán „zprostředkování osvojení nebo PP krajským úřadem“.

- Bude mít vliv sirotčí důchod na kompenzační dávku pro nezprostředkovanou PP a pro příspěvek při péči třetí osoby?

Výše sirotčího důchodu bude mít i nadále vliv na výši příspěvku na úhradu potřeb dítěte, ať již se jedná o dítě svěřené do pěstounské péči (zprostředkované či nezprostředkované) nebo o dítě svěřené do péče jiné osoby dle § 953 občanského zákoníku, tak jak to upravuje § 47g odst. 2 zákona o SPOD. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte bude vyplácen jen je-li vyšší než sirotčí důchod, a to ve výši rozdílu mezi příspěvkem na úhradu potřeb dítěte a tímto důchodem. Na výši příspěvku při pěstounské péči pro nezprostředkované pěstouny nebude mít výplata sirotčího důchodu vliv.

- Od kdy budou moci pěstouni nezprostředkované PP chodit na ÚP zažádat o Příspěvek při PP? Bude to možné už v průběhu prosince?

Žádost o příspěvek při pěstounské péči by měla být podána až v lednu roku 2022. O postupu budou osoby pečující i osoby v evidenci informovány dopisem.

- Jak bude posuzována dávka příspěvek při PP u nezprostředkovaných pěstounů manželů, jeden je prarodič a druhý cizí?

Pokud jsou pěstouni manželé, kdy prarodičem je vůči svěřenému dítěti jen jeden z nich, bude záležet výše příspěvku při pěstounské péči na tom, kdo z nich si podá žádost. Pokud prarodič, bude výše příspěvku při pěstounské péči nižší, takže nejspíše bude žádat nepřibuzný pěstoun.

- Mezi nezprostředkované pěstouny nám spadla spousta pěstounů, kteří prošli klasickým posuzovacím kolečkem na kraji, jen jim dítě nenabídl krajský úřad, ale podali si žádost o dítě, které jim nebylo vytipováno krajem. Jsou to pěstouni

nepříbuzenští. Těchto pěstounů máme v ČR 1359, zatímco zprostředkovaných pěstounů máme v ČR 1989 (statistiky MPSV). Budou tyto situace dále nějak řešeny?

Úřad práce ČR bude individuálně pečlivě posuzovat, zda se v daném případě jedná o zprostředkovanou či nezprostředkovanou pěstounskou péči a to na základě podkladů, které předloží osoby pečující. Orgány sociálně právní ochrany dětí (na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů i MPSV) pak budou nápomocny při dohledávání písemného oznámení o vhodnosti stát se pěstounem, pokud by již osoba pečující neměla k tomuto dokladu přístup. Jedná se o písemné vyhotovení oznámení o vhodnosti, ale též o protokol či záznam z jednání, odůvodnění rozhodnutí soudu atd. (tedy doklad o skutečnosti, že svěření dítěte do pěstounské péče těmto osobám zařazeným do evidence krajského úřadu / okresního úřadu / MPSV se děje se souhlasem těchto orgánů).

Pakliže osoby zařazené v evidenci pro zprostředkování pěstounské péče přijaly do péče dítě bez vytipování ze strany oprávněného subjektu, muselo to být z důvodu, že jde o osoby dítěti příbuzné nebo blízké. Jinak soud cizím osobám bez vytipování oprávněným orgánem (oznámením o vhodnosti) dítě nemá svěřit. Samotné vedení v evidenci pro zprostředkování PP nehraje roli.

Rovněž je třeba si uvědomit, jak je nastaven systém zprostředkování NRP. Nehledají se děti pro žadatele, ale naopak pro děti, kterým je třeba zajistit NRP, se z evidence vybírají nejvhodnější pěstouni. Krajský úřad tady opravdu neplní roli že „nabízí děti“.

- Může se stát nezprostředkovaný pěstoun dodatečně zprostředkovaným? U dětí, které už má v péči?

Není možný „dodatečný“ proces zprostředkování pěstounské péče u dětí, které jsou již do pěstounské péče osobě pečující svěřeny.

- V jednom z materiálů zmiňujete, že nová dávka - příspěvek při pěstounské péči - nebude pro účely zákona o SSP považována za dávku testovanou, tedy že se nepočítá do rozhodného příjmu rodiny. Je to tak skutečně? Mělo by to vliv na možnost získat či nezískat další dávky SSP - PnB, PnD.

V souladu se zákonem č. 117/1999 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, není příspěvek při pěstounské péči dávkou, která by byla započítána do rozhodného příjmu rodiny.

- Pěstoun, který byl původně pro dítě jako přechodný, ale požádal následně o dlouhodobou péči, je zprostředkovaným pěstounem, když nadále o dítě pečuje? V případě, že se jedná o péči navazující, tedy mezi výkonem pěstounské péče na přechodnou dobu a dlouhodobé pěstounské péče nedošlo u téže osoby k přerušení této osobní péče, bude považována tato dlouhodobá pěstounská péče za zprostředkovanou.

- Když už pěstounka má dítě cca 12 let a není si jistá, jestli má "papír" o vhodnosti, co má dělat?

Je možno obrátit se na příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí, který vede spisovou dokumentaci pěstouna či dítěte (obecní úřad obce s rozšířenou působností), nebo na ten orgán, který zprostředkování provedl (krajský úřad, MPSV), s žádostí

o pomoc při dohledání písemného oznámení o vhodnosti stát se pěstounem

- Pokud má pěstoun děti svěřené do péče v rámci zprostředkované PP a následně si podá návrh na svěřením do PP u dítěte, které nebylo zprostředkováno - jde tedy v danou chvíli o pěstouna nezprostředkovaného?

V případě dětí, v jejichž případě došlo ke zprostředkování pěstounské péče, bude na pěstouna nahlíženo jako na zprostředkovaného pěstouna (bude pobírat odměnu pěstouna) a v případě dítěte, u něhož nedošlo ke zprostředkování pěstounské péče, se bude jednat o nezprostředkovanou pěstounskou péči, tedy bude pěstounovi náležet příspěvek při pěstounské péči. Pěstoun tedy bude pobírat obě dávky. Zda jde o zprostředkovanou či nezprostředkovanou PP se vždy posuzuje ke každému konkrétnímu dítěti zvlášť.

- Pokud je pěstoun zařazen do evidence a podá si mimo zprostředkování návrh k dítěti na svěřením do PP, jde tedy v tomto případě o péči zprostředkovanou nebo nezprostředkovanou?

I když tato osoba splnila jednu z podmínek pro zprostředkování pěstounské péče, tedy zařazením do evidence, není splněna podmínka druhá, totiž, že u svěřeného dítěte došlo ze strany zprostředkujícího orgánu k vyhledání tohoto žadatele pro toto konkrétní dítě podle § 24 odst. 1 ZSPOD (nebo podle analogických dřívějších ustanovení), a není tu tak skutečnost, kterou by bylo možné prokazovat existencí písemného oznámení o vhodnosti stát se pěstounem, vydaného příslušným orgánem (okresní úřad, krajský úřad, MPSV), nyní podle § 24 odst. 2 písm. a) popř. d) a odst. 3. Bude se tak jednat o pěstounskou péči nezprostředkovanou.

- Bude se počítat pěstounům, kteří do konce roku pobírali odměnu pěstouna a od nového roku na odměnu nebudou mít nárok, do odpracovaných roků i roky, kdy pečovali o děti? Máme pěstouny, kteří celý život nepracovali a jen pečovali o svěřené děti.

Osoby pečující, které budou pečovat o děti v rámci nezprostředkované pěstounské péče, již nebudou důchodově pojištěny po celou dobu výkonu pěstounské péče, jak tomu bylo dosud, tedy dle § 5 odst. 1 písm. k) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ale bude se na ně nyní vztahovat, v souvislosti s péčí o děti, ustanovení § 5 odst. 2 písm. c) a d) zákona o důchodovém pojištění, tedy péče o děti do věku 4 let, resp. do 10 let věku, jedná-li se o dítě závislé na pomoci jiné osoby. Je tedy třeba, aby byly tyto osoby pečující důchodově pojištěny z jiného titulu

(zaměstnání, a to rovněž na dohody mimo pracovní poměr s odměnou v minimální určené výši). Rovněž je možné se evidovat jako uchazeč o zaměstnání na Úřadu práce – zde jde také v určitém rozsahu o náhradní dobu pojištění (po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku,

a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné).

- Pěstouni žádající o dávku příspěvek při pěstounské péči od ledna 2021 budou moci podávat žádost až v lednu a je možné předpokládat, že se mu dávka proplatí ještě v lednu 2022?

Dávky pěstounské péče jsou vypláceny zpětně, tedy v lednu 2022 budou vypláceny dávky za prosinec 2021 – v lednu 2022 bude ještě všem pěstounům vyplacena odměna pěstouna za prosinec roku 2021. Pěstouni, kteří si požádají v lednu 2022 o příspěvek při pěstounské péči, by měli mít tuto lednovou dávku příspěvku při pěstounské péči vyplacenu v běžném výplatním termínu v únoru 2022.

- Je pěstoun, který byl seznámen s dítětem v rámci příprav, schválen, zařazen do evidence a kladné vyjádření vydáno MPSV ex post - zprostředkovaný nebo nezprostředkovaný?

Byl-li pěstoun veden v evidenci příslušného orgánu SPOD a může se prokázat písemným dokumentem o zprostředkování této pěstounské péče (kladné vyjádření vydané MPSV – tedy ať již samotný výběr tohoto pěstouna ze strany MPSV pro konkrétní dítě, případně souhlasné stanovisko MPSV s vhodností péče tohoto pěstouna pro toto konkrétní dítě), bude tato pěstounská péče považována za zprostředkovanou. Zprostředkování musí vždy předcházet rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče.

5. Jiné

- Prosím o bližší specifikaci kontroly pověřené osoby. Jakým způsobem a kdo je bude provádět?

Kontrola krajského úřadu bude probíhat v souladu s § 49b zákona o SPOD – tedy krajský úřad bude kontrolovat jen ty skutečnosti, které byly vázány na vydání rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Inspekce budou v režimu § 50a:

„Inspekci poskytování sociálně-právní ochrany provádí u pověřených osob krajská pobočka Úřadu práce - ministerstvo. Předmětem inspekce je kvalita poskytování sociálně-právní ochrany stanovená standardy kvality sociálně-právní ochrany) a plnění povinností pověřených osob podle § 8, 9, § 49 odst. 9 a § 49 odst. 10 písm. b). Pro postup při této inspekci platí obdobně ustanovení zákona o sociálních službách⁶⁵⁾ o postupu při provádění inspekce sociálních služeb.“

- Bude dán přesný postup při předání dítěte osobě v evidenci na krátkou dobu (několik hodin) bez návrhu k soudu - např. při výkonu pracovní pohotovosti?

Využití § 27a odst. 10 ZSPOD je nutné si nastavit primárně mezi krajským úřadem a „jeho“ OÚ ORP a samotnými osobami v evidenci. Ze strany MPSV bude vydána ucelená informace celkově k řešení situací podle § 15 a § 16 ZSPOD, kdy kromě využití osob v evidenci přichází primárně v úvahu zajištění péče ze strany příbuzných dítěte, eventuálně ZDVOP.

- Můžete prosím uvést časový rámec dalších podkladů MPSV - prováděcí vyhláška, formuláře, info o zaopatřovacím příspěvku atd.?

Snažíme se, aby do konce roku byly nejzásadnější materiály hotové.

- Přechodný pěstoun v evidenci bude také muset od ledna dokládat na UP, že je stále v evidenci?

Nikoli, pokud nedojde k přerušení vedení v evidenci nebo vyřazení pěstouna z této evidence, není třeba ÚP dokládat. Ovšem automaticky bude náležet pouze základní odměna pěstouna ve výši 1,8násobku minimální mzdy. Pokud by osoba v evidenci měla svěřeny děti závislé na péči nebo více dětí, je možné žádat zvýšení odměny pěstouna z tohoto důvodu. V takovém případě bude nutné doložit ÚP potřebné dokumenty.